

Розділ ПЕРШИЙ

Коли 10 червня 2023 року Маргарет Енн Ферров померла уві сні, я залишилася єдиною живою Ферров.

Сонце сідало за пагорбом, а за ним відкривався краєвид на простори гірського хребта Блу-Ридж, море ніжно-фіолетових вершин. Лише жменька людей, які називали містечко Джаспер, штат Північна Кароліна, своєю домівкою, зібралася, щоб провести Маргарет в останню путь.

«Поховайте мене під звуки скрипки на заході сонця», — казала вона, бо знала, що помирала. Усі ми знали. Вона не хотіла ніяких жалобних промов, тож ми їх і не готували. Не так багато речей залишалися зрозумілими, особливо в останні роки, коли здоровий глузд бабусі майже покинув її, але поховання на цьому пагорбі при заході сонця під мелодію скрипки, яку б вітер розносив довкола, було однією з них.

Її надгробний камінь був виконаний з простого, грубо обтесаного білого мармуру і пасував до надгробків інших жінок з родини Ферров, похованих неподалік. Мілдред, Кетрін, Естер, Фей, а тепер ще й Маргарет. Одного дня й моє ім'я — Джун Ферров — викарбують на камені поруч із їхніми.

Мешканці містечка Джаспер уперше дізналися про мене як про «дитинча з Маркет-стріт», коли газета «Кронікл» розмістила це прізвисько на перших шпальтах, і воно навіки закарбувалося в їхній пам'яті. 2 жовтня

1989 року, незадовго до світанку, Кларенс Тейлор ішов відчиняти кафе й почув дитячий плач, який доносився з провулка. Уже за кілька годин усе містечко знало про маленьку дівчинку з родимою плямою під вушком і годинником-медальйоном, схованим під ковдрою.

Той медальйон був реліквією, яка передавалася в родині Ферров з покоління в покоління. Останньою його носила моя мати — Сюзанна. Сюзанна — єдине ім'я, якого не вистачало на цьому кладовищі, бо бабуся відмовилася зводити надгробок над порожньою могилою.

Коли знайшли той годинник-медальйон, не виникло сумнівів щодо того, чиє то було дитинча. На той момент минуло вже чотирнадцять місяців, відколи зникла моя мати, і, попри те що існувало чимало теорій щодо її зникнення, реальних відповідей геть не було. Яюсь вагітна Сюзанна просто пішла до лісу й більше не повернулася. Дехто вважав, що її спіткав трагічний кінець. Що вона стала жертвою якогось жахливого злочину. Інші ж гадали, що вона заблукала в густому лісі, і її так і не знайшли.

Найпростішим і найпоширенішим поясненням дивно-го зникнення моєї матері вважалося божевілля — те саме лихо, яке спіткало кожну жінку в моїй родині, скільки їх пам'ятали. Ми були прокляті — жінки Ферров.

Коли місто огорнула ніч, шериф постукав у двері будинку моєї бабусі, і на цьому історія завершилася. Моя мама зникла. Не повернулася. Зосталися лише ми вдвох — я і бабуся.

Двійко зябликів перетнули темне сяйво горизонту, відвертаючи мою увагу від надгробка, поки Малакай Роудс натягував смичок скрипки. Протяжні ноти розносили повітрям мелодію, що болісно краяла серце. Твідовий кашкет, у якому чоловік щоранку рибалив на річці, був низько опущений

на його обрамлені зморшками очі, але саме він, один із небагатьох у містечку, вважався справжнім другом бабусі, до того ж навіть потурбувався вдягти пристойний піджак.

У вікнах невеличкої білої дерев'яної церкви біля підніжжя пагорба досі горіло світло. Щонеділі, коли в церкві правилася служба, всі мешканці Джаспера заповнювали її лави. Ну, майже всі. Моя нога ніколи не переступала той поріг; бабусина теж. Це була одна з причин, чому молодий священник Томас Фальк удав, що не бачить нас, коли ми проходили через ворота кладовища. І це також була одна з причин, чому на тому пагорбі, крім мене та Малакая, стояло лише чотири душі.

Іда Пікні, наша сусідка, витирала куточок ока серветкою, затиснутою в кулаку. Поруч із нею була її донька Мелоді. Мейсон Колдвелл, на добру голову вищий за неї, стояв неподалік. Йому не пощастило стати єдиним хлопчиком у початковій школі, таким дурним, щоб сидіти поруч зі мною за обідом і зрештою вирости єдиним дурнем, який стрибав зі мною з річкового мосту влітку або прогулював уроки у старших класах. Четвертою була Берді Форестер, бабусина давня подруга, яка, мабуть, уже давно стала частиною нашої родини.

Її рука знайшла й стиснула мою, і лише тоді я збагнула, якими холодними були мої пальці. Моргнула, відірвавши погляд від вузького шпиля церкви, і подивилася через плече. Берді стояла в мене за спиною, мереживний виріз її чорної сукні розвівався вздовж вигину ключиць. Вона по-старомодному зібрала свої сріблясті кучері на голові, завдяки чому мала вигляд, як на фотографіях, де вони з бабусею ще були молодими. Десятки таких фото лежали в підвалі. На одному вони попідруки стояли перед

магазином газованих напоїв. На іншому сиділи, наче кури, поверх тюків сіна на фермі. Ще на одному зайшли по коліна в річку, маючи на собі лише білизну.

— Зрештою дісталася святої землі, — прошепотіла Берді.

Усмішка торкнулася кутика моїх уст, а очі знову пробігли по п'яти білих надгробках, які належали жінкам з родини Ферров. Колись цього куточка кладовища не існувало. Коли бабуся була ще маленькою, жінок Ферров ховали за огорожею, бо ті були не хрещеними. Та згодом, шойно зросла потреба в нових місцях для поховань, огорожі кладовища перенесли, і їхні могили опинилися в його межах. Бабуся завжди ставилася до цього з гумором і казала, що таки дістанеться святої землі.

Декілька речей робило це містечко таким, як воно було. Аромат жимолості, що цвів уздовж чорних асфальтових доріг, річка Аделайн, що розтинала землю, наче ножем, зацікавлені погляди, якими нас із бабусяю обдаровували на вулиці, і чутки, які витали в повітрі, попри те, скільки часу минуло. Їхні історії не могли зрівнятися з тими, що розповідала бабуся, вкладаючи мене, маленьку дівчинку, спати. Мешканці містечка Джаспер навіть не здогадувалися, якими дивними й інакшими ми були.

Вітер посилювався, і шкіра від зап'ястя до ліктя вкрилася сиротами, а глибоко у свідомості закралося відчуття, ніби за мною хтось стежив. Я важко ковтнула, перш ніж кутиком ока простежила за рухом внизу пагорба. Чітка темна тінь виднілася у квадратику золотавого світла на галявині біля церкви.

Я підвела погляд і побачила у вікні силует чоловіка, який повернувся плечима в бік кладовища. Навіть стоячи на такій відстані від нього, я відчувала, що його очі дивилися прямо на мене. От тільки паркувальне місце, де ще

годину тому стояв автомобіль священника, тепер пустувало. Як і церква.

«Це все не насправді, — казала я сама собі. — Там нічого немає».

Моргнула, і він зник.

Ноти скрипки сповільнилися, витягуючись на вітрові, тим часом удаліні зник останній проблиск світла. Деревя погойдувалися під літнім вечірнім вітерцем, від якого моя шкіра стала липкою на дотик, а вже за мить не було чутно нічого, крім кроків людей по вологій траві, які пробиралися між надгробків назад до дороги.

Я дивилася на темну розсипану землю на могилі. Бабуся навчила мене працювати на фермі, плести віночки з квітів, пекти печиво за рецептом прабабусі. Вона навчила мене не звертати уваги на молитви, що їх шепотіли жінки, входячи та виходячи з квіткової крамниці. Впізнавати наближення іншої пори року за станом дерев, передбачати погоду за виглядом місяця. Я не дозволяла собі думати, що потребуватиму її найбільше для того, що відбуватиметься далі. Однак її уже не буде поруч.

Ми з Берді дочекалися, поки згаснуть вогні останніх фар, а тоді рушили мостом через річку до єдиного кварталу, центру Джаспера. Мій погляд ще раз метнувся до церкви. У вікні нікого не було, як я і очікувала. Але те нудотне відчуття й досі кружляло в мене в животі.

Я розстебнула верх чорної бавовняної сукні, давши прохолодному нічному повітрю торкнутися моєї шкіри, а потім зняла пару чорних туфель на підборах із ремінцем на п'яті, які, мабуть, лежали в шафі бабусі з 1970 року. Те саме, схоже, можна сказати й про сережки з перлинами, що їх я вранці видобула зі скриньки з її прикрасами.

Цвіркуни прокидалися з настанням темряви, яка опустилася на тонку смужку містечка, що вишикувалося вздовж дороги, на якій геть не було автомобілів. Такі невеличкі громади, як наша, зазвичай лягали спати водночас із заходом сонця, та позаяк Джаспер був переважно фермерським містечком, його мешканці прокидалися під спів півнів.

Мейн-стріт мала якусь іншу назву, якої ніхто не пам'ятав, — комбінацію з чотирьох чи п'яти цифр, що траплялися лише на картах. У Джаспері її просто прозвали «річковою дорогою», яка була єдиним шляхом до містечка з віддалених ділянок, схованих у навколишніх горах. Повернувши на південь, можна було дістатися Ешвілла; на північ — Теннессі.

На єдиному перехресті висів банер, який сповіщав про майбутній «Ярмарок літнього сонцестояння» і розвіявся на вітрі, наче вітрило. Будівлі з червоної цегли стояли тут уже понад сто п'ятдесят років. Зміїлися вздовж річки Аделайн, яка о цій порі за спадного місяця радше була схожою на чорну стіну. Лише шипіння води, що пробігала камінням на мілководді, і відчутний гірський запах, що витав у повітрі, нагадували про її існування.

У вікнах кафе, крамниці з кормами, продуктового магазину та банку панувала темрява, а на погано освітлених бічних вуличках — тиша. Похилені знаки один за одним відбивали місячне сяйво, поки ми проходили повз. Бард-стріт, Корнфлавер-стріт, Маркет-стріт... Я ковзнула поглядом по тінях, що пролягали цією останньою вузькою алеєю. Місцем, де Кларенс Тейлор почув плач у темряві й знайшов мене.

Далі йшла Резерфорд-стріт, названа на честь головного героя однієї з найзловісніших історій Джаспера, єдиної, якій вдалося затьмарити зникнення моєї матері. Кілька десятків років тому неподалік від річки вбили місцевого

священника, хоча я не знала, чи були ті жахливі подробиці, які чула протягом багатьох років, правдою. Люди все ще носили квіти йому на могилу, а його портрет, наче святого покровителя Джаспера, висів у кафе й наглядав за своєю паствою. Тоді як моя зникла мати ледве заслужила на організацію пошукової групи.

— Мейсон зачинився? — спитала Берді, знайшовши поглядом темні вітрини квіткової крамниці навпроти.

Я кивнула, спостерігаючи за нашими відображеннями у склі, поки ми йшли пліч-о-пліч. Коли бабуся захворіла й більше не могла працювати, Берді взялася керувати крамницею, а Мейсон практично взяв на себе ведення всіх справ на фермі. Останні півтора року я доглядала за бабусею і тепер, коли її не стало, не знала, де моє місце в цьому світі. Не знала також, чи це коли-небудь матиме значення.

Ми звернули на Бішоп-стріт, де світло горіло лише на ганку будиночка, у якому я виросла. Навіть ззовні без бабусі в ньому він здавався якимось інакшим. Якимось старішим. Берді ж, навпаки, здавалася молодшою у світлі місяця. Вона відчинила хвіртку колись білого паркану й притримала її для мене, перш ніж пройти слідом.

Коли три роки тому стан бабусі погіршився, Берді продала свій будинок і переїхала сюди, у вільну кімнату на першому поверсі. Так нас стало троє. Але в певному сенсі так завжди й було. Ще до того, як помер її чоловік, вона стала невіддільною частиною мого життя, рідкісною константою. І це чи не єдина річ, яка не могла змінитися навіть після смерті бабусі.

Я піднялася сходами на ганок і відчинила сітчасті двері. Лише за звичкою потяглася до поштової скриньки й, діставши звідти стосик конвертів, примостила їх під пахвою.